

राप्ती सोनारी गाउँपालिका
नवौंगाउँसभामा अध्यक्ष श्री लाहुराम थारुद्वारा प्रस्तुत
आ.व. २०७८/७९ को
नीति तथा कार्यक्रम

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
अगैया, बाँके
२०७८ आषाढ १०

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

१. राप्तीसोनारी गाउँपालिकाको नवौँगाउँसभामा आर्थिक बर्ष २०७८।०७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्तै खुसी लागेको छ । यस कोभिड महामारी तथा प्राकृतिक बिपत्तिको असहज परिस्थितिले मानव समुदायका आवश्यकता र प्राथमिकताहरुलाई नै बदलिदिएको छ । यसले अर्थतन्त्र र समग्र शासन प्रकृत्यामा पनि गम्भीर असर परेको छ । यस्तो परिस्थितिमा हरेक तहका सरकारले आफ्नो तर्फबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक वस्तु तथा सेवाको पुनः प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने भएको छ । यस विषयमा परिस्थितिबाट यसको असरलाई न्यूनीकरण गर्दै जनजीवनलाई कसरी नियमित तुल्याउने भन्ने कुरा अहिले विश्व सामू चुनौतिको विषय बन्न पुगेको छ । विश्वव्यापी महामारीका कारण उत्पन्न असहज परिस्थितिका बीच आज २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष सम्बोधन गरिरहँदा जनताको जीवन रक्षा र मुलुकको आर्थिक, सामाजिक जीवनको सुरक्षाको प्रश्नले म अत्यन्त गम्भीर भएको छु । यस अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई मूर्तरूप दिदा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहन्छु । साथै सामाजिक न्याय, समावेशिता, राष्ट्रियता प्रति प्रतिवद्ध भई नागरिक हक सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माणको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरुलाई नमन गर्दै सामाजिक रुपान्तरणको क्रममा घाईते, वेपत्ता व्यक्ति तथा परिवारहरुलाई सम्मानका साथ सम्झन चाहन्छु ।
२. कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) महामारीले सम्पूर्ण विश्व नै असहज र सङ्कटपूर्ण स्थिति बाट गुञ्जिरहेको छ । यस महामारीबाट सङ्क्रमित भई यस गाउँपालिका, नेपाल भित्र तथा विदेशमा ज्यान गुमाउने नेपाली तथा विदेशी नागरिकका परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दै उपचारतहरुको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।
३. यस्तो जोखिमपूर्ण स्थितिमा अग्रपङ्क्तिमा रहेर सेवा गर्ने स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सफाईकर्मी, एम्बुलेन्स चालक, पत्रकार, जनप्रतिनिधि लगायत कर्मचारीहरुको म उच्च प्रशंसा गर्दछु । साथै यस राप्तीसोनारी गाउँपालिकाको कोरोना रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा आर्थिक तथा भौतिक सहयोग उपलब्ध गराउनुहुने सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।
गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,
४. विकास निर्माणका गतिविधिलाई तीव्रता दिने समयमा कोभिड-१९ को महामारीसँग जुझुपर्दा विकास प्रयासमा पक्कै पनि गतिरोध उत्पन्न भएको छ, फलतः चालु

- आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका कतिपय कार्यक्रम तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा आशातित उपलब्धि हासिल गर्न कठिन छ ।
५. सार्वजनिक जीवन नै अवरुद्ध हुन पुगेको बर्तमान असहज अवस्थाको बाबजुद पनि आम गाउँवासीको सपना साकार पार्न हामी निरन्तर प्रयासरत रहेकै छौं। स्थानीय सरकारले प्रत्येक वर्षको आषाढ १० गतेभित्र बजेट तथा कार्यक्रम पेश गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था भएकोले समयमै बजेट तथा कार्यक्रमको तयारी गर्नुपर्नेमा कोभिड-१९ विश्वव्यापी संकटले चालू आर्थिक वर्षका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्नुपर्ने, कर्मचारीहरुको अभाव रहेको विशिष्ट परिस्थितिमा चालू आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमबाट प्राप्त सिकाईलाई आधार मानेर प्रस्तुत नीति तयार पारिएको छ ।
 ६. कार्यालयबाट सम्पादन गरिने सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, चुस्त र गुणस्तरयुक्त बनाउन आवश्यक कार्यालयको layout सेवामैत्री गराउने र कार्यालयमा सिमित कर्मचारीहरुका बावजुत बिभिन्न कार्यक्रमहरु पुरा गर्न केही हदसम्म सफल भएका छौं ।
 ७. यस राप्तीसोनारी गाउँपालिका लगायत बाँके जिल्लाका सर्पदंशका बिरामीहरुको सहज र भरपर्दो उपचारको लागि सर्पदंश उपचार केन्द्रलाईथप प्रभावकारी गराउन एम्बलेन्स सेवा संचालन गर्ने कार्य भएको छ ।
 ८. कोभिड-१९ को सङ्क्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि ४ वटा आइसोलेसन केन्द्रमा ४५ बेडको अक्सिजनसहितका आइसोलेसन वार्डसंचालन तथा व्यवस्थापन गरिएको छ । जसले गर्दा समुदायमा कोभिड-१९ संक्रमण फैलन तथा विरामीको मृत्यु हुनबाट रोक्न प्रभावकारी सफलता मिलेको छ ।
 ९. यस राप्ती सोनारी गाउँपालिका वडा नं. ४ मा संचालित बैजापुर स्वास्थ्य चौकीलाई १५ बेडको अस्पतालमा रुपान्तरण गर्ने नीति अनुसार अस्पताल भवन निर्माण कार्य अगाडी बढ्नुका साथै २ जना MBBS डाक्टर, स्टाफ नर्स र ल्याब टेक्सिसियनहरु नियुक्ति गरी सहज र सरल स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने कार्य अगाडि बढेकाको छ । साथै वडा नं. १ मा स्वास्थ्य चौकि तथा ३, ६ र ८ मा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण भई सबै वडा सम्म स्वास्थ्यको पहुँच पुगेको छ ।
 १०. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउन राप्तीसोनारी गाउँपालिका वडा नं. ३ भुवरभवानी धार्मिक स्थलमा पूर्वाधार निर्माणमा भइरहेको छ । त्यसैगरि वडा नं. ३ बैसामा थारु संग्राहलय र पिक्निक पार्कको निर्माण कार्य भइरहेको छ । साथै ढकेरी पार्क शम्शेरगंज पार्क निर्माणमा विशेष जोड दिइएको छ ।

११. यस राप्तीसोनारी गाउँपालिको गाउँक्षेत्र भित्रमा जम्मा २० कि.मि. सडक कालोपत्रे भईसकेको ४५०० मिटर हुने क्रममा छ भने ४५कि.मि. सडक ग्राभेल भएको छ । यसैगरी गाउँपालिकाको आफ्नै लगानीमा वडा नं. ३ मा विद्युतीकरण र विद्युत पोल विस्तार तथा सुधार कार्यक्रम गरिएको छ ।
१२. हाल सम्म यस क्षेत्र भित्रका विभिन्न किसिमका अपाङ्गता भएका ८८० व्यक्तिलाई अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गरि गाउँपालिकाका तर्फबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा उनीहरूको पहुँच सुनिश्चित गरिएको छ । साथै हिंसा पीडित महिला तथा बालबालिकालाई उद्धार गरि सुरक्षित रूपमा राख्न र सहारा दिन वडा नं. २, ३, ४, ५ र ६ मा सेफ हाउस संचालनमा आएको छ ।
१३. गाउँपालिका भित्रका बेरोजगारको EMIS Entry सम्पन्न हुने क्रममा रही प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनामा रोजगारी दिइएको छ ।
१४. WASHPlan को लागि तथ्याङ्क सङ्कलन कार्य अगाडि बढेको छ। सरसफाई कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न फोहर संकलनको लागि गाडि व्यवस्थापन गरिएको छ ।
१५. स्वास्थ्य चौकीहरू तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट नियमित Online system को माध्यमबाट मासिक प्रतिवेदन लिई आवश्यकता अनुसार सुधारात्मक कार्य अगाडि बढाइएको छ ।
१६. राप्तीसोनारी गाउँपालिका वडा नं. ९ ढकेरी, वडा नं १ कुसुम र वडा नं ४ बैजापुरमा पशु स्वास्थ्य सेवा केन्द्र स्थापना गरि पशु स्वास्थ्य सेवालार्ई जनताको घरदैलोमै पुऱ्याउने कार्य गरिएको छ । प्रत्येक वडा पशु प्राविधिकको नियुक्ती गरिसकेको हुँदा वडा कार्यालयबाट पशु सेवालार्ई थप व्यवस्थित गरिएको छ ।
१७. राप्तीसोनारी गाउँपालिकामा तिनवटा रबरबोट तथा अन्य सामग्री सहित आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रको स्थापना भई आपत्कालिन उद्धारमा तत्काल Response गर्न सकिने गरि तयारी अवस्थामा रहेको छ ।
१८. कोभिड - १९ का कारण मर्कामा परेका कृषकहरूका लागि सबै वडाहरूमा उन्नत जातको धानको बीउ निःशुल्क वितरण गरिएको छ । तरकारी, खाद्यान्न, दुध तथा दुधजन्य पदार्थ, माछा, मासुमा राप्तीसोनारी गाउँपालिका आत्मनिर्भर भएको छ । कोभिडबाट मृत्यु भएका व्यक्तिका परिवारलाई किरिया खर्चको लागि प्रति परिवार २० हजारको दरले राहात रकम व्यवस्था गरिएको छ । प्रत्येक कोरोना पोजेटिभ व्यक्तिलाई जनही ५ हजारका दरले रकम दिने व्यवस्था गरिएको छ ।
१९. कृषि आधुनिकरण र यान्त्रिकीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका भित्रका किसानहरूलाई अनुदानमा मेशिनरी औजार वितरण गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भइ

कृषकहरुको आयआर्जन लगायतका क्रियाकलापहरुलाई बढावा दिने कार्य भएको छ ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरु,

२०. “हाम्रो राप्ती सोनारी, राम्रो राप्ती सोनारी” भन्ने नाराका साथ सुन्दर, समृद्ध, आत्मनिर्भर गाउँपालिका बनाउने ध्येयका साथ राप्तीसोनारी गाउँपालिकाका बासिन्दाहरुको सर्वोपरी हित सम्मुन्नतिको लागि तयार पारिएको आर्थिक बर्ष २०७८।०७९ को लागि लिईएका प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

२१. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा देखिएको कोभिड -१९ का कारण प्रभावित विकासलाई गति दिई संघीय तथा प्रदेश सरकारले अवलम्बन गर्ने नीति अनुरूप हुने गरी कोरोना भाइरसको सङ्क्रमण रोकथाम, नियन्त्रण, प्रतिकार्य र उपचारलाई प्रभावकारी बनाउनेर आइसोलेसन व्यवस्थित बनाउने र आधारभूत आवश्यकताका वस्तुको सहज आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउदै रोजगारी गुमाएका तथा बेरोजगार व्यक्तिलाई लक्षित गदै कोभिड -१९ को असर न्यून गर्नेगरि रोजगारीका अवसर बढाउने तथा कृषिक्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वढाई आम जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने तर्फ आगामी आर्थिक बर्ष २०७८।०७९ को राप्ती सोनारी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम लक्षित गरिएको छ ।

२२. कोभिड-१९ को सङ्क्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि पर्याप्त रकम छुट्याई सो कोषको प्रयोग कोभिड -१९ को बहुआयामिक असरलाई न्यूनिकरण गर्ने खालका कार्यक्रममा केन्द्रित गरिनेछ ।

२३. जनताको आधारभूत मौलिक हकको रुपमा रहेको स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच स्थापित गर्ने नीति लिईनेछ । यसको लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त कार्यक्रम र बजेटसँग तालमेल हुनेगरी स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक ब्यवस्था गरिने छ ।

२४. कोभिडको नियन्त्रण तथा क्षेति न्यूनिकरणको लागि गाउँपालिकाबाट संचालित आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरु र स्वास्थ्य चौकीहरुमा औषधि उपकरणको अभाव हुन नदिई त्यस्ता संस्थाबाट प्रदान गरिदै आएको स्वास्थ्य सेवा थप गुणस्तरीय बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२५. कोभिड-१९ को नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनको लागि सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२६. स्वास्थ्य संस्थामा नै सुत्केरी हुने दर बढाई मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य र पोषणस्थितीमा सुधार ल्याउन स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन आउने आमाहरुलाई थप प्रोत्साहनको ब्यवस्था गरिने छ ।

२७. **आमासँगउपाध्यक्ष कार्यक्रम** अन्तर्गत सुत्केरी अवस्थामा पोषणयुक्त खानाको महत्व दर्शाई, पोषणयुक्त खानाखाने बानीको विकास गर्न राप्ती सोनारी गाउपालिका क्षेत्र भित्रका सुत्केरी आमालाई पोषण खाद्य सामग्री हस्तान्तरण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२८. थारु समुदायमा देखिने सिकलसेल एनेमियाका विरामीहरुको उपचारको प्रवन्ध र यस सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै लक्षित समुहमा निःशुल्कजुका तथा अन्य परिजिवी परीक्षण र हेमोग्लोबिन परीक्षण शिबिर संचालन गरिनेछ ।

२९. विद्यालय नर्सिङ सेवालाई थप सुदृढ गर्दै सामुदायिक विद्यालयमा अध्यायनरत विद्यार्थीहरुको नियमित स्वास्थ्यजाँच गर्ने ब्यवस्था गरी किशोर किशोरीहरुलाई उचित परामर्शको ब्यवस्था गरिनेछ भने महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन विभिन्न प्रोत्साहनका कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

३०. **स्वास्थ्यमा लगानी, राप्तिसोनारिको सुनौलो बिहानी** नारा लाई जनस्तरमा पुऱ्याउन योग शिक्षा शिविर संचालन गरिनेछ । रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउने तथा विकार निर्मूलपार्ने आयूर्वेद सेवालाई बढावा दिन कविराजको ब्यवस्था गरिएको छ । यसबाट आयूर्वेद चिकित्सा पद्धतिप्रति जनमानसमा आकर्षण पैदा गरिनेछ ।

३१. स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा ब्यवस्थापन समितिका कार्यहरु थप प्रभावकारी बनाइनुका साथै स्वास्थ्य संस्थाको नियमित अनुगमन गरी स्वास्थ्यकर्मीको मनोवल तथा क्षमता बढाउन समयानुकूल तालिम संचालन र सुशासन कायम गर्ने कार्य लाई प्राथमिकता दिइनेछ । स्वास्थ्य सुचना प्रणाली तथा आपुर्ति ब्यवस्थापनलाई थप ब्यवस्थित गर्न सम्पुर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुवाट अनलाईन प्रतिवेदन प्रविष्ट गर्ने ब्यवस्था मिलाइनुका साथै समिक्षा प्रणालीलाई थप ब्यवस्थित बनाइने छ ।

३२. क्यान्सर, मधुमेह, दम, कलेजो, मिर्गौलाका विरामी तथा उच्च रक्तचाप लगायतका नसर्ने रोगको पहिचान परीक्षण र उपचारका कार्यक्रमहरु प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग समन्वय गरी थप प्रभावकारी बनाइने छ । साथै पालिकाबाट प्रदान गर्दै आएको गरीब तथा अशक्त उपचार राहत खर्च वापतको रकमलाई निरन्तरता दिइने छ ।

३३. पूर्णखोप सेवा उपलब्धगाउँपालिका घोषणा भइसकेकोले यसको दिगोपनको लागि उपयुक्त तवरबाट खोप सामग्री भण्डारण गरी गुणस्तरीय खोप सेवा प्रदान गरिने ब्यवस्था मिलाईनेछ ।

३४. गुणस्तरीय र जीवनोपयोगि शिक्षामा लगानी भन्ने नाराकासाथ सबै वालबालिकाको पढ्ने अधिकारको सुनिश्चितता गर्न अनिवार्य निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चिता कायम गर्दै माध्यमिक तह सम्म निःशुल्क कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
३५. विश्वब्यापी रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरस(COVID-19) को संक्रमणका कारणसम्पूर्ण विद्यालयहरु बन्द रहेकोले विद्यार्थीहरुलाई बैकल्पिक शिक्षण सिकाई वातावरण निर्माण गरि सिकाई वातावरण सहज तरिकाले सुचारु गर्न आफ्नो परिवेश अनुसार सिक्ने वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
३६. विद्यालय शिक्षाको शैक्षिक गुणस्तरमा प्रमुख भूमिका अभिभावकको नै हुने हुदा शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक बीचको त्रिकोणात्मक सम्बन्धलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
३७. विद्यालय शिक्षालाई निरीक्षण,सुपेरीवेक्षण,अनुगमन र मुल्याङ्कन गर्न स्थानीय स्तरबाट शिक्षा समिति,विषय विज्ञ,प्रधानाध्यापक र स्रोत शिक्षकको व्यवस्था गरि शैक्षिक गुणस्तर मापन गरिनेछ ।
३८. विद्यार्थी संख्या र सेवा क्षेत्रको आधारमा विद्यालय मर्ज र कक्षा वा तह घटाउने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाईनेछ ।
३९. विद्यालयको परिसर, शौचालय, बाहिरी वातावरण र पर्खाललाई सरसफाई गर्न लगाईनेछ र सबै विद्यालयलाई स्यानिटाईज गरिनेछ ।
४०. छोरी साक्षरता कार्यक्रम लागु गरिनेछ । साथै यस गाँउपालिकामा स्थायी बसोबास भएका विद्यार्थीलाई उच्च तहको प्राविधिक शिक्षा तथा MBBS मा छात्रवृत्तीको व्यवस्था गरिनेछ ।
४१. पढाई उत्सव/शैक्षिक प्रदर्शनी मेला/अतिरिक्त क्रियाकलाप/कक्षा कोठामा आधारित पठन सिप परीक्षण,स्तरमापन परीक्षा र Bench Marking लाई प्राथमिकता दिई पठन सिपको विकास गरिनेछ ।गाउँपालिका कार्यालयको परिसरमा नमुना पुस्तकालय स्थापना गरिनेछ ।
४२. प्रत्येक दिन शिक्षामा नयाँ शिक्षण सिकाई आयामको प्रादुर्भाव भईरहेको सन्दर्भमा प्रधानाध्यापक र विषयगत शिक्षकलाई शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिमा नवीनतम चिन्तन जगाउन पेशागत क्षमता विकास तालिममा संचालन गरि उच्च स्तरीय जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ ।
४३. संस्थागत विद्यालयमा न्यूनतम मापदण्ड अनुसार संचालन हुनु पर्ने, शुल्क निर्धारण, छात्रवृत्ति लगायत अन्य क्रियाकलाप संचालन गरे/नगरेको एकीन गर्ने साथै सार्वजनिक र निजी विद्यालयको विचको असल अभ्यास आदानप्रदान कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।

४४. कुनैपनि विद्यार्थीलाई जातजाति, भाषा धर्म,वर्ग विशेष वा लैंगिक वा शारीरिक हिसाबले विभेद नगरी सबै विद्यालयहरूलाई विभेदरहित र बालमैत्री विद्यालयको रूपमा रूपान्तरण गरिनेछ ।

४५. उत्तीर्ण दर, कक्षा दोहोर्याउने दर, कक्षा छाड्ने दर, निश्चित तह पूरा गर्ने दर, खुद भर्ना दर, कोरा भर्ना दर, उपलब्धी स्तर जस्ता सूचकहरूका आधारमा प्रत्येक विद्यालयको आन्तरिक सक्षमता पहिचान र विश्लेषण गर्दै मौजुदा अवस्थाको आधारमा पछिल्ला वर्षहरूका लागि लक्ष्य निर्धारणका साथै शैक्षिक उपलब्धी बढाउन बस्तुगत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४६. कम्प्युटर,Internet Connectivity जस्ता सूचना तथा प्रविधिको माध्यमबाट शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीलाई त्यससँग सम्बन्धित आधारभूत ज्ञान, सीप प्राप्त गर्न अभिप्रेरित गर्दै शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा ICT को प्रयोग गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।

४७. E-Libraryको व्यावस्थापन गरि सुचना प्रविधिको माध्यमबाट सिकाई गर्ने वातावरण बनाइने छ ।

४८. यस गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने विपन्न तथा आर्थिक रूपले कमजोर महिला,एकलमहिला, दलित,जनजाती,अपाङ्ग तथा अन्य वर्गका बालबालिकाको उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने ईच्छालाई पुरा गर्न तथा उच्चस्तरीय प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न बहु प्राविधिक शिक्षालय तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

४९. सरसफाई र स्वच्छताको लागि सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत सम्पूर्ण छात्राहरूलाई Sanitary Pad को व्यवस्था गरिनेछ ।

५०. सामुदायिक सिकाई केन्द्र मार्फत अनौपचारिक,बैकल्पिक तथा निरन्तर शिक्षा संचालन गर्दै स्काउट, बालक्लव, जुनियर रेडक्रस सोसाइटी आदि गठन गरी विद्यार्थीहरूमा सामाजिक कामप्रति श्रद्धाको भावना विकास गराउन पहल गरिनेछ ।साथै सार्वजनिक **विद्यालयमा मेरो एक दिन** कार्यक्रम लागु गरि कम्तिमा महिनामा एकपटक जनप्रतिनिधि विद्यालयमा जाने व्यवस्था गरिने छ ।

५१. **दक्ष शिक्षक नियमित विद्यार्थी: प्रभावकारी शिक्षण गुणस्तरीय सिकाई** को लक्ष्य हासिल गर्न विद्यालयको शैक्षिक वातावरण, शिक्षक र विद्यार्थीको उपस्थिति, अन्तरविद्यालय परीक्षा केन्द्र र परीक्षण पद्धति जस्ता विधि अवलम्बन गरिनेछ । साथै शिक्षकको क्षमता विकासमा सघाउ पुग्ने कार्यक्रम संचालनमा विशेष जोड दिइनेछ ।

५२. समुदायस्तरमा रहेका बालविकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गरी वडास्तरबाटै नमूनायोग्य कार्य गर्न प्रोत्साहित गरीनुका साथै बालविकास केन्द्रमा कार्यरत सहजकर्ताहरूको योगदानलाई उचित मूल्याङ्कन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । यस अन्तर्गत प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।

५३. गत आवमा सामुदायिक विद्यालयको विद्यार्थीको यातायातको लागि स्कुल बसको व्यवस्थालाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
५४. यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालित सामुदायिक क्याम्पसको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
५५. विद्यालय शिक्षाको आधार प्रारम्भिक कक्षाहरुलाई बालमैत्री बनाउन छापामय कक्षाकोठा, तालिम प्राप्त शिक्षक र आधारभुत शैक्षिक सामग्रीहरुको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५६. शैक्षिक अनुदानको कार्यक्रमलाई विद्यार्थी शिक्षक अनुपात, कार्य सम्पादन र विद्यालय सुधार योजना आदिका माध्यमबाट न्यायोचित ढंगले सम्बोधन गरिनुका साथै प्राविधिक विषय संचालन गर्न विद्यालयहरुलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
५७. राप्तीसोनारी गाउँपालिका, नीजि क्षेत्र र सामाजिक क्षेत्रको संयुक्त सहभागितामा बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५८. गाउँ क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरु मध्येबाट नमुना विद्यालय छनौट भइसकेकोमा ति विद्यालयलाई पर्याप्त पूर्वाधार विकासमा प्रोत्साहन गर्दै गाउँ क्षेत्रको शैक्षिक गुणस्तर, सरसफाई एवं व्यवस्थापकीय दृष्टिले उत्कृष्ट रहेका विद्यालय छनौट गरि पुरस्कृत गरिनेछ ।
५९. गाउँ शिक्षा योजना र स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरि कार्यान्वयनमा लैजानुका साथै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न अनुगमनलाई थप व्यवस्थित र बैज्ञानिक बनाउन उपचारात्मक निरीक्षण जस्ता साधनहरुको अवलम्बन गरिनुका साथै विद्यालय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरि शैक्षिक व्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त पारिनेछ ।
६०. अध्यक्ष तथा राष्ट्रपति कप खेलकुद प्रतियोगिता तथा अन्य खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरि युवा तथा विद्यार्थीहरुमा स्वच्छ प्रतिस्पर्धी भावनाको विकास गराई शारीरिक, मानसिक र शैक्षिक विकास गर्ने नीति लिइनेछ । खेलकुदमा विद्यार्थी तयारीको लागि विद्यालयमा खेलकुद सामग्री वितरण गरिनेछ ।
६१. **आत्म अनुशासनको लागि खेलकुद** भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै खेलाडि तथा खेल पूर्वाधारमा लगानी बढाउन प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ । साथै युवा लक्षित विभिन्न क्षमता विकास तथा सिप हस्तान्तरण कार्यक्रममा जोड दिइनेछ ।
६२. युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारहरुलाई प्राथमिकतामा दिदै स्वरोजगार मुलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
६३. **सुधारौं बानि सरसफाइमा लगानी** भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै प्रत्येक वडाहरुमा टोल विकास संस्थाहरु गठन गरीनुका साथै उक्त टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालन गरि विकास निर्माण तथा सरसफाईका कार्यक्रमहरु अगाडि

बढाइने छ । फोहोर व्यवस्थापनका लागि सवारीको व्यवस्थालाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

६४. गाउँपालिका भित्रका खाली सार्वजनिक जग्गाको अभिलेखिकरण गरी बिभिन्न जातका बोटबिरुवाहरु बृक्षारोपण गरी दिर्घकालीन संरक्षणको नीति लिइने छ । साथै पार्क निर्माणको लागि बिनियोजित रकमको कम्तिमा ४० प्रतिशत रकम अनिवार्य रुपमा हरियाली कार्यक्रमको लागि खर्च गर्ने पर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । **एक घर एक विरुवा** कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

६५. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि बिशेष नीति लिइनेछ । यस गाउँपालिकामा स्थापित आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई आधारभूत स्रोतसाधन सम्पन्न बनाइनेछ । सबै वडा कार्यालयहरुमा विपद् व्यवस्थापनका आधारभूत सामग्री भण्डारणको व्यवस्था मिलाइनुका साथै विपद्को समयमा राहत तथा उद्धारलाई सहज बनाउन आवश्यक हेलिप्याड निर्माण गरिनेछ ।

६६. बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गरेका अन्य सरकारी, गैरसरकारी निकायसंग समन्वय तथा सहकार्य गरी समानान्तर सिकाइको अवधारणालाई ब्यवहारमा उतारिने छ । यसको लागि अन्तर निकाय समन्वयको कार्यलाई बलियो बनाइनेछ ।

६७. वातावरण, सरसफाई तथा विपद् व्यवस्थापन तथा अन्य क्षेत्रमा उदाहरणीय कार्य गर्ने ब्यक्ति, संस्था र टोलबिकास संस्थालाई पुरस्कृत गरी प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ । वन्यजन्तुबाट हुने क्षेतिमा क्षेतिपुर्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

६८. गाउँपालिका भित्र फोहर संकलन गर्दा स्रोतमा नै छुट्याउने गरी नागरिकलाई प्रोत्साहित गरिने छ । साथै Reduce, Reuse र Recycleको अवधारणालाई ब्यवहारमा उतार्न सचेतनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

६९. तोकिएको भन्दा बाहेक ठाउँमा पार्किङ्ग गर्ने, फोहर ब्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक सवारी साधनमा डष्टबीन नराख्ने, फुटपाथमा र सडकमा निर्माण सामग्री राख्ने, सतही ढलमा शौचालयको ढल मिसाउने लगायतका वातावरण बिगार्ने जस्ता गतिबिधि निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।

७०. एक घर, एक धाराको नीतिलाई आत्मसात गर्दै प्रत्येक घरमा स्वच्छ खानेपानिको लागि धारा व्यवस्थापन गरिनेछ । राप्ती सोनारी गाउँवासीको खानेपानीमा पहुँच अभिवृद्धि गर्नका लागि आधार रेखा तयार गर्ने तथा वास इकाईको स्थापना गरी खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी कार्य संचालन गरिनेछ ।

७१. नेपाल सरकारको स्वच्छ नेपाल अभियानलाई आत्मसात गर्दै यस गाउँक्षेत्र भित्रका राजमार्गको निश्चित दुरीमा खानेपानी सहित शौचालयको व्यवस्था गरिनेछ ।

७२. कृषकहरुलाई व्यावसायिक खेती पद्धति तर्फ उन्मुख गराउन खेती योग्य जमिनको चक्काबन्दी गर्ने कार्यमा उत्प्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७३. कृषि उत्पादनले उचित मूल्य पाउने गरी बजारको व्यवस्था गरिनेछ । साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका बजारवाट टाढा भएका ठाउँबाट कृषि उपजलाई बजारसम्म पुऱ्याउन ढुवानीमा विशेष अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
७४. **टोलटोलमा कृषक समूह ; गाउँगाउँमा सहकारी** कार्यक्रम संचालन गरी कृषकहरुलाई संगठित र आत्मनिर्भर तुल्याइनेछ । संघीय सरकारसँगको समन्वयमा कृषक तथा मजदुरहरुको पहिचान र वर्गीकरण गरी उनिहरुलाई परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।
७५. कृषिमा आधुनिक प्रविधि भित्राउदै एकल तथा सामुहिकरूपमा किसानलाई आत्मनिर्भर बनाउन कृषिको ब्यावसायीकरण, बैज्ञानिकीरण तथा विविधीकरणमा जोड दिइनेछ। कृषिक्षेत्रमा आवश्यक श्रमशक्तिको अभावलाई दृष्टिगत गर्दै आवश्यक ज्ञान, सीप, प्रविधि र लगानीको वातावरण सिर्जना गरि यान्त्रीकरणमा विशेष जोड दिईने छ ।
७६. कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वढाउन कृषकहरुलाई कृषि उत्पादन सामग्रीमा ७५ प्रतिशत अनुदान तथा उपकरणमा ५० प्रतिशत अनुदान दिइनेछ ।
७७. सिंचाईको अभाव भएका क्षेत्रमा सुख्खा सहन सक्ने बालीको खेती गर्न कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ र सिंचाईको लागी आकाशे पानी संकलनका लागी विभिन्न कार्यक्रम तथा थोपा सिंचाई लगायतका उपयुक्त प्रविधि प्रयोग गर्न कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै कृषि क्षेत्र तथा कृषि औजार तथा सिंचाईको लागी आवश्यक पर्ने विद्युत सहूलियत दरमा सवै किसानको पहुँचमा पुऱ्याउन सहयोग गरिनेछ र गाउ क्षेत्र भित्रका सवै खेति योग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन जोड दिइनेछ ।
७८. **खेति गरौं भकारी भरौं** कार्यक्रम अन्तर्गत निश्चित बालीको व्यावसायिक उत्पादन बढी हुने क्षेत्रलाई पकेट तथा ब्लक क्षेत्र निर्धारण गरि कृषकलाई एकिकृत सेवाहरु सर्वसुलभ रूपमा प्रदान गरिनेछ ।
७९. गाउँपालिकालाई बिउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन बिउ आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै बाली बिमा गर्न किसानहरुलाई सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८०. कोभिड-१९ को महामारीका कारण विदेश तथा स्वदेशमै जागिर गुमाएका तथा बेरोजगार युवाहरुलाई व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनमा प्रोत्साहन गर्न यूवा स्वरोजगारीका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

८१. कम समयमा तयार हुने र बढी आमदानी दिने खालका खेती मार्फत विपन्न वर्ग र महिलाहरुको आयस्तर वृद्धि गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८२. माटो परीक्षण र बाली संरक्षण सेवालार्इ विशेष कार्यक्रमको रुपमा प्रभावकारी तरिकाले अगाडी बढाईनेछ । साथै विषादीबाट मानव स्वास्थ्यमा पर्ने दुरगामी असरलाई मध्यनजर गर्दै रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोग कम गर्दै प्रागांरिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
८३. पशुपन्छीको नश्लसुधार, पौष्टिक दाना आहाराको व्यवस्था, पशुपन्छी स्वास्थ्य सेवा एवम् उत्पादित पशुजन्य पदार्थको बजारीकरणका चारै पक्षलाई समानान्तर रुपमा अगाडि बढाई एकीकृत रुपमा सेवा प्रदान गर्ने गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । पशुपालन व्यवसायलाई प्रबर्द्धन गर्न विभिन्न संघ सस्थासंग सहकार्य गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
८४. गाई, भैसी र बाख्राको कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई उन्नत नश्लका पशुहरुको संख्यामा वृद्धि गरिनेछ ।
८५. गुणस्तरीय पशुआहारको उपलब्धता बढाउन डालेघाँस, भुईँघाँस उत्पादन, बिउ वृद्धि, दाना, औषधी र घाँस समिश्रण मिनरल आदि उत्पादन र प्रयोगका साथै कृषिजन्य उप-पदार्थहरुको सदुपयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
८६. पशुपन्छी विशेष उत्पादन क्षेत्र तोकी त्यस्ता क्षेत्रमा आवश्यक पूर्वाधारको विकास गरी नश्लसुधार, पशु आहारा, पशु स्वास्थ्य सेवा, सुलभ ऋण र बिमा सहितको प्राविधिक सेवा प्रदान गरिनेछ, साथै पशुपन्छी पालनमा बढदो महिला सहभागिता र महिला किसान सशक्तीकरणलाई केन्द्रित गदै साना तथा व्यवसायिक महिलामुखी कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
८७. दूग्ध पदार्थ एवम् मासुको गुणस्तर र स्वच्छतालाई कायम राख्न बधशालादेखि भान्छासम्म स्वच्छ र स्वस्थ मासु एवं गोठदेखि ओठसम्म स्वच्छ र स्वस्थ दूध कार्यक्रमलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
८८. महिलाको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरणका लागि सिप विकास तथा व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरी स्थानीय व्यवसायी महिलाद्वारा उत्पादित व्यवसायिक उत्पादनलाई राष्ट्रिय स्तरको वजारमा पहिचान गराउने तर्फ विशेष जोड दिइनेछ ।
८९. यौन दुर्व्यवहार र घरेलु हिंसामा परेका महिलाहरुलाई उचित संरक्षण, न्याय, मनोसामाजिक परामर्श तथा आयआर्जनमा सहयोग पुऱ्याउने खालका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

९०. एकल महिला लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। साथै सामाजिक अग्रज सम्मानित ज्येष्ठ नागरिको भूमिका र योगदानलाई उच्च महत्व दिई दिवा सेवा केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
९१. अपाङ्गमैत्री भौतिक संरचना तयारमा जोड दिदैँ मध्यम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि रोजगारका अवसर सिर्जना गर्ने खालका व्यवसायिक तथा सिपमुलक कार्यक्रममा सहभागी गराई आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरिनेछ ।
९२. **हाम्रा बालबालिका : राम्रा बालबालिका**को मान्यतालाई स्थापित गर्दैँ यस गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिकाको रूपमा घोषणा गरिनेछ । साथै बाल विवाह, बालश्रम अन्त्य गरी बालबालिका माथि हुनसक्ने हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार रोकौ बालबालिकाको मानसिक, शारीरिक तथा सामाजिक विकासमा सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रममा जोड दिईनेछ ।
९३. आदिवासी जनजाती, दलित, मुस्लिम, अल्पसंख्यक लगायतका समुदाय र अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अति विपन्न बर्गलाई लक्षित गरी विभिन्न आयमूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै उक्त वर्ग तथा समुदायको सशक्तिकरणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरि समावेशिकरण सहितको सामाजिक न्याय कायम गरिनेछ ।
९४. डिजिटल बोर्ड मार्फत गाउँपालिकाको सूचना प्रवाहमा सरलता ल्याईनुका साथै डिजिटल नागरिक वडापत्रको सुरुवात गरी मोबाइल एप्लिकेशन वाटै गुनासो र उजुरी लिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९५. कर्मचारीहरुलाई उच्च मनोबल सहित कार्यगर्ने वातावरण तयार गरी उचित प्रोत्साहन गर्दैँ उनिहरुको क्षमता विकास, अनुशासन तथा वृत्ति विकासमा जोड दिदैँ कर्मचारी प्रशासनलाई जवाफदेही, प्रतिस्पर्धि र उत्प्रेरित बनाइनेछ ।
९६. सार्वजनिक सेवालाई शीघ्र, सरल, मितव्ययी र सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई स्वच्छ, निष्पक्ष पारदर्शी र सेवाग्राहीमैत्री बनाइनेछ । सेवाग्राहीमैत्री पूर्वाधार र सेवामा तल्लिन राष्ट्रसेवक तयार गर्न थप नियम तथा कार्यविधि बनाई लागू गरिनेछ ।
९७. नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको भ्रष्टाचार र लैंगिक हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशिलता नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९८. वित्तीय पारदर्शिता तथा सुशासनका लागि गाउँपालिका केन्द्र, विषयगत शाखा तथा वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विभिन्न संघ संस्थाबाट संचालन गरिने सबै प्रकृतिका कार्यक्रमहरु, बैठक, गोष्ठी, सभा लगायतका कार्यक्रममा संचालन खर्च कार्यक्रम पूर्व र यथार्थ खर्च कार्यक्रम समापन भएपछि अनिवार्य रूपले सार्वजनिक गरिनेछ ।

९९. गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्वलाई सुदृढ गर्न करका दायराहरु बढाई कर सप्ताह, घरदैलो अभियान लगायतका राजश्व अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरुमा कर तिर्ने व्यक्ति तथा संघसंस्थालाई मात्र सहभागी गराइने नीति लिईनेछ ।

१००. **कर तिरो: गाउँ विकासमा योगदान गरौं** भन्ने भावना गाउँवासीमा जागृत गराइनेछ र सवै भन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।

१०१. गाउँपालिकाबाट यस आर्थिक बर्षमा सुरु भई सम्पन्न हुन नसकेका अधुरा योजनाहरु सम्पन्न गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । साथै बहुवर्षिय योजनामा आवश्यकता अनुरूप बजेटको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१०२. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको अभावमा सेवाप्रवाह कार्य एकदमै कठीन भएको अवस्थामा ब्यवस्थित पार्किङ, बगैचासहितको प्रशासकीय भवनको पूर्वाधार निर्माण लागि जग्गा प्राप्तिको प्रक्रिया कार्य अगाडि बढाइने छ । सुविधासम्पन्न सेवाग्राहि प्रतिक्षालयनिर्माण गरिनुका साथै आफ्नै भवनमा संचालित वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्था परिसर ब्यवस्थापनको लागि सुन्दरता र स्वच्छता कायम हुने किसिमका बगैचा निर्माण गरिनेछ ।

१०३. गाउँक्षेत्र भित्रका सडकहरु निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

१०४. संचार मैत्री सरकार र विकासमैत्री संचारको अवधारणा अनुसार गाउँपालिकाका कृषि, वातावरण तथा समावेशी विकासमैत्री सामग्री प्रकाशन, प्रसारणमा एफ.एम.रेडियो, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका लगायतका स्थानीय संचार माध्यमसँग सहकार्यमा जोड दिदै स्थानीय संचारकर्मीहरुलाई त्यस्ता सामग्री तयार पार्न प्रोत्साहन दिइने छ ।

१०५. पूर्वाधार विकासको क्षेत्र बाहेक अन्य लक्षित कार्यक्रम, क्षमता विकास कार्यक्रम तथा अन्य प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरुको प्रभावकारिता वृद्धिका लागि सवै वडामा एकरूपता आउने गरि सम्वन्धित विषयगत शाखा उपशाखा सँगको समन्वयमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१०६. युवा संगै अध्यक्ष कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँक्षेत्रका विकास पूर्वाधारबाट वञ्चित रहेका समुदायलाई लाभ पुग्न सक्ने गरी बेरोजगार युवाहरुलाई तत्काल रोजगार प्रदान गर्ने योजना सञ्चालन गरिनेछ ।

१०७. विकासलाई प्रभावकारी एवं गुणस्तरीय बनाउनका लागि टुक्रे योजना छनौट हुने प्रवृत्तिको अन्त्य गर्दै ठुला योजनामा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

१०८. सवै वडा कार्यालयहरु आफ्नै भवनबाट संचालन गर्ने ध्येयका साथ आफ्नै भवन नभएका वडा कार्यालयहरुमा क्रमशः वडा कार्यालय भवन निर्माण गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१०९. **हाम्रो सडक ; हाम्रै लगानी** कार्यक्रम अन्तर्गत ६०।४० र ८०।२० को अनुपातमा गाउँपालिका र स्थानीय समुदायको नगदमा आधारित लागत सहभागिता अनुसार विकासमा स्थानीयको अपनत्वबोध गराउने सडक निर्माणका नमूना योजनाहरु संचालन गरिनेछ ।

११०. **राप्ती सोनारीको धन : वन र पर्यटन** लाइ मुर्तरुप दिन पर्यटन गुरुयोजना बनाई मुख्य मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रको विकास, प्रवर्द्धन र प्रचार-प्रसार गरिनेछ । जंगल सफारी च्याफ्टिङ्ग-होमस्टे सेवामा स्थानिय युवा व्यवसायीलाई आकर्षित गर्दै महोत्सव एवं साँस्कृतिक मेलाको माध्यमबाट पर्यटनको विकास गरी रोजगारी श्रृजना गर्न निजी क्षेत्र सँग सहकार्य गरिनेछ

१११. यस क्षेत्रमा रहेका भुवर भवानी लगायतका विभिन्न धार्मिकस्थल अन्य ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्व बोकेका स्थान एवं मन्दिर, गुम्वा, मदरसा जस्ता धरोहरहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रबर्द्धनात्मक कार्यहरु संचालन गरिनुका साथै गाउँक्षेत्र भित्र रहेका ताल लगायतका ताल तलैया तथा सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गरि गाउँपालिकाको सौन्दर्यता कायम गरिनेछ।

११२. यस क्षेत्रमा बसोबास गर्ने थारु लगायतका समुदायको जीविकोपार्जनमा टेवा पुर्याउनका लागि विभिन्न सिपमूलक तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

११३. **भाषा र संस्कृतिको सम्मान : लुकेका प्रतिभाको पहिचान** भन्ने नीतिलाई शिरोधार्य गरी विविधतामा समेटिएका सवै जातजातिहरुको भाषा, संस्कृति, लोकसाहित्य, नृत्य, गित संगित, मेला, पर्व, जात्रा आदिको संरक्षण कार्यक्रममा सहयोग गरी सरोकारवालाहरुलाई यस्ता संरक्षणात्मक कार्यक्रम गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

११४. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सहकारी संघ संस्थाहरुको संचालन प्रक्रियालाई व्यवस्थित, गुणस्तरीय र पारदर्शी बनाउदै सहकारी क्षेत्रको विकास प्रवर्द्धनका लागि तालिम, क्षमता विकास, अनुगमन तथा नियमनमा विशेष जोड दिइनेछ । स्थानीय उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, सामुहिक हित र आर्थिक उपार्जन गर्न सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

११५. सहकारीको माध्यम वाट पुँजिको अधिकतम परिचालन गरी सो पुँजिलाई उत्पादनमा केन्द्रित गरिनेछ । वास्तविक सेवा प्रयोग कर्तामा सहकारीको सदस्यता विस्तार गर्ने नीति व्यवहारमा उतार्नुको साथै सहकारी शिक्षा, सूचना र तालिममा आम नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।

११६. सहकारी संस्थाहरुलाई कृषि, दुग्ध, माछापालन जस्ता कम खर्चमा बढि फाइदा दिने उत्पादनमूलक कार्यमा लक्षित हुन जोड दिइनेछ । साथै सहकारीमा बचत गराई उद्यमीलाई सहज तरिकाले कर्जा उपलब्ध गराउन प्रोत्साहित गरिनेछ ।

११७. स्थानिय स्रोत र कच्चा पदार्थ, सीप श्रम र प्रविधिको उपयोग गर्ने गरी उद्योग प्रवर्द्धन गर्न विशेष जोड दिइनेछ । साथै लगानी मैत्री तथा प्रतिस्पर्धी औद्योगिक वातावरण बनाई औद्योगिक वस्तुको उत्पादन र रोजगारीका अवसरहरु अभिवृद्धि गर्ने नीति लिईने छ ।

११८. सम्भावित वडाहरु पहिचान गरी साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ । साना तथा घरेलु साथै हस्तकला सीप प्रयोग हुने खालका उद्योग प्रवर्द्धन गरी स्थानीय श्रम तथा सीपलाई रोजगारमुखी बनाईनेछ ।

११९. सार्वजनिक स्थलमा रहेका सार्वजनिक सम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाहरुको अभिलेखिकरण गरि नियमित मर्मत तथा सम्भारका साथ संरक्षण गरिनेछ । साथै ऐलानी जग्गामा बसोबास गरिरहेकाहरुलाई संघीय सरकार तथा प्रदेशको समन्वयमा जग्गाधनि प्रमाणपत्र दिने प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ ।

१२०. राप्ती सोनारी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र गरिने व्यापार व्यवसायलाई स्वच्छ प्रतिस्पर्धामा आधारित बनाउन प्रोत्साहित गरिनेछ । साथै नियमित बजार अनुगमन गरी उपभोक्ता हित संरक्षण गरिनेछ । पालिका उद्योग वाणिज्य संघ सँग सहकार्य गरी उद्योग व्यवसायको विकासमा परिचालन गरिनेछ ।

१२१. वन तथा वन्यजन्तु संरक्षणको लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति तथा सुरक्षा निकायको समन्वयमा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । नदीजन्य पदार्थको अवैध उत्खनन् तथा ओसारपसारलाई नियन्त्रण गर्दै प्राकृतिक सम्पदाहरुको संरक्षणमा जोड दिइनेछ । अबैध क्रसर लगायतका उद्योग व्यवसायलाई कानुनको दायरामा ल्याइ नियमन गरिनेछ ।

१२२. दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्न सिपमूलक तालिमको पहिचान गरी बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई आवश्यक तालिम दिइने छ । संघ तथा प्रदेशले ल्याएको रोजगारमूलक कार्यक्रमहरुमा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरी यस गाउँपालिकामा सूचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई न्युनतम रोजगारी प्रदान गर्न नीति लिइनेछ ।

१२३. आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्न निजी क्षेत्र, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्र सँग समन्वय र सहकार्यमा जोड दिदै कोभिड-१९ का कारण रोजगारी गुमाउनेहरुलाई रोजगारीको व्यवस्था गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।

१२४. पर्यावरणिय शुद्धता र महिला स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै पालिका भित्रका सम्पूर्ण घरहरुमा धुवा रहित भान्सा कार्यक्रम अभियानका रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१२५. गाउँपालिका भित्रका नदी तथा खोलाहरुमा तटबन्ध निर्माण गरी बाढी नियन्त्रण गर्नका साथै जंगली जनावरबाट कृषकलाई हुने क्षति न्युनिकरण गर्ने किसिमका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

१२६. गाउँपालिकाले तय गरेका नीति कार्यान्वयनको लागि सरकारी तथा गरैसरकारी संघ सस्थासंघ सहयोग, समन्वय र साझेदारीको कार्यनीति अबलम्बन गरिनेछ ।

गाउँसभा सदस्यज्यूहरु,

कोभिड-१९ को सङ्क्रमणलाई नियन्त्रण र रोकथाम गरी रोजगारी निर्माणमा यो दस्तावेजको भूमिका उल्लेखनीय रहने विश्वास व्यक्त गर्न चाहन्छु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले सम्बद्ध राप्ती सोनारी नारालाई व्यवहारमा उतार्न विकासका प्राथमिकता र बजेट तर्जुमाको आधारलाई प्रस्तुत गरेको छ । यसको कार्यान्वयनका लागि प्राप्त हुने रचनात्मक सुझावलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिई सवैको संयुक्त प्रयास, समन्वय, सहकार्य र अपनत्वबोधबाट प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम राप्ती सोनारीको विकासमा कोशेढुंगा सावित हुनेछ । राप्तीसोनारी गाउँपालिकाकोसमग्र विकासको आधार तय गर्ने यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा सन्द्भाव र सल्लाह सुझाव दिनुहुने बिषयगत समिति, विभिन्न राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, नीजि क्षेत्र, प्राज्ञिक क्षेत्र, संचारकर्मी, नागरिक समाज, अग्रज व्यक्तित्व, स्थानिय सामाजिक संघ संस्था लगायत आम गाउँवासीप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दै हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद ॥ ॥ ॥